
Informacje Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej

Nr 2

czerwiec 2007

Rada Biblioteczna

18 maja 2007 r. odbyło się posiedzenie Rady Bibliotecznej. W spotkaniu uczestniczył Prorektor ds. Nauki Prof. dr hab. Tadeusz Kulik. Rada Biblioteczna po wysłuchaniu przedstawionej informacji i krótkiej dyskusji przyjęła *Sprawozdanie za rok 2006 Biblioteki Głównej i systemu biblioteczno-informacyjnego*. Podczas spotkania dyskutowano również o przyjętych na Uczelni nowych zasadach finansowania prenumeraty czasopism zagranicznych i zakupu licencji na dostęp do baz danych na 2008 rok. Rada podjęła Uchwałę wskazującą na potrzebę zwiększenia dotacji przeznaczonej na ten cel oraz zagwarantowania możliwości utrzymania dostępu do źródeł informacji na dotychczasowym poziomie.

Rada Biblioteczna pozytywnie zaopiniowała wnioski o awans na starszego bibliotekarza dla mgr Małgorzaty Muszyńskiej-Małczak i mgr Doroty Szczęsnej oraz na stanowisko kustosa dla mgr Jacka Trojanowskiego. Gratulujemy kolegom awansu.

Dyrektor Jolanta Stępniaik poinformowała Radę o przekazanej Radzie Wydziału Geodezji i Kartografii ofercie przekształcenia Biblioteki Wydziałowej w Filię Biblioteki Głównej.

(J.S.)

ALEPH

23 kwietnia 2007 r. została włączona do użytku dla czytelników nowa wersja systemu Aleph. Pracownicy rozpoczęli w niej pracę już od 18 kwietnia – w wypożyczalniach od wprowadzania danych o zwrotach i wypożyczeniach dokonywanych funkcją „offline” (nowość w obecnej wersji) lub za pomocą ręcznie wypisywanych rewersów. Od soboty 14 kwietnia system (OPAC WWW) był dostępny dla czytelników tylko offline, czyli dane nie były aktualizowane na bieżąco. Tego dnia rozpoczęła się konwersja danych z poprzednio użytkowanej przez nas wersji systemu (wer. 14.2) do wersji bieżącej (wer. 16).

Już miesiąc wcześniej pracownicy mieli okazję zapoznać się z nową wersją systemu, albowiem w tym czasie dane zostały próbnie przeniesione na serwer testowy. Była to więc nie tylko nauka nowej wersji

systemu, interfejsu, ale jednocześnie kontrola jakości przekonwertowanych danych.

Był to bardzo trudny, intensywny czas – zwłaszcza dla grupy pracowników, którzy zostali wytypowani do przetestowania działania nowej wersji. Nie tylko sami musieli się nauczyć zasad pracy w nowym interfejsie, ale również sprawdzić, które elementy działają bardziej lub mniej zawodnie lub wadliwie. Niezwykle ważną sprawą było sprawdzenie jakości przekonwertowanych danych w każdej z baz bibliograficznych i danych administracyjnych.

Pomocne podczas przygotowań były cotygodniowe spotkania, na których wymieniano się informacjami, uwagami, próbowano rozwikłać zasady pewnych działań, toku pracy, aby jak najłatwiej osiągnąć zamierzony cel. Jest to bardzo potrzebne przede wszystkim w agendach obsługujących czytelników, gdzie liczy się szybkość i pewność działania.

W tym czasie również przygotowaliśmy wszelkie wydruki, m.in. rewers, listy do czytelników, raporty (np. z półki rezerwacji). Nie było to najłatwiejsze, ponieważ od tej wersji systemu wydruki przygotowywane są w XML.

Kolejnym elementem przygotowywanym w tym samym czasie był OPAC WWW, czyli opracowanie stron WWW. Wraz z zainstalowanym oprogramowaniem otrzymaliśmy szablon www, który należało dostosować do „naszego” systemu, naszych danych, potrzeb i wymagań. Obecny interfejs OPAC WWW jest zdecydowanie łatwiejszy dla użytkowników, ponieważ uległ „spłaszczeniu”. Nie ma teraz otwierających się „piętrowo” okien typu pop-up.

Obecnie powoli system „dociera się”, a my stajemy się pewniejsi w codziennej pracy. Dobra znajomość zasad pracy w poprzedniej wersji ALEPHa bardzo pomogła przy wejściu w nowe oprogramowanie. Mimo, że ilość modułów zmniejszyła się, niektóre zostały połączone i teraz gdzieś indziej należy szukać odpowiedzi na pytanie – większość koleżanek i kolegów po krótkim zawahaniu z zainteresowaniem przyjęła wyzwanie.

System pracuje na zakupionym w tym roku specjalnie do tego celu serwerze SUN.

(grkiw)

Biblioteka cyfrowa PW

W kwietniu 2007 r. zainstalowana została nowa wersja – 3.0 oprogramowania dLibra, na którym oparta jest Biblioteka Cyfrowa PW (<http://bcpw.bg.pw.edu.pl>).

Aktualizacja oprogramowania przeprowadzona przez autorów dLibry z Poznańskiego Centrum Superkomputerowo Sieciowego praktycznie nie spowodowała dłuższych przerw w dostępie do zawartości BCPW. Wymagała jednak dodatkowych działań ze strony Oddziału Informatyzacji, mających na celu dostosowanie strony www do potrzeb BG.

Interfejs www w wersji 3.0 jest na wejściu jednakowy dla wszystkich bibliotek opartych na oprogramowaniu dLibra. Jednak wygląd strony może być zmieniany już przez administratorów konkretnych bibliotek cyfrowych i dopasowywany do ich indywidualnych potrzeb. Na stronie BCPW dołączone zostało nasze logo, zmienione adresy stron i adresy kontaktów email, poprawione formularze i zmienione nieco barwy na lepiej pasujące do kolorystyki strony domowej BG.

W wersji 3.0 wprowadzone zostały zmiany w aplikacji redaktora i administratora.

Opis bibliograficzny może być teraz wprowadzany w języku uniwersalnym, specjalnie utworzonym w języku opisu bibliograficznego. Wartości atrybutów z języka uniwersalnego są dodawane do wartości tych samych atrybutów w innych językach podczas prezentowania opisu bibliograficznego na stronach WWW.

Zmienił się sposób importowania metadanych, które można teraz importować z pliku (lub można podać adres WWW do pliku z metadanymi - opcja „URL (Adres WWW)”).

Podobnie zmienił się sposób eksportowania metadanych, które też można zapisywać do pliku. W aplikacji redaktora i administratora w wersji 3.0 wbudowany jest eksport metadanych do formatu RDF.

W oknie wyszukiwania została dodana informacja o liczbie znalezionych wyników.

Dodano też możliwość wyboru kodowania dla plików html, które nie mają ustawionej tej opcji.

W aplikacji administratora istnieje oddzielny panel do definiowania języków metadanych obiektów i oddzielny panel do definiowania języków interfejsu użytkownika.

Istotne zmiany zaszły w aplikacji czytelnika, głównie w mechanizmie generowania stron. Ułatwiona jest wymiana ogólnego szablonu wyglądu strony www oraz zmiana położenia poszczególnych komponentów strony.

Z punktu widzenia użytkownika wygląd strony zmienił się dość znacznie. Układ elementów jest bardziej funkcjonalny, a sam wygląd strony lepiej dostosowany do

obecnych standardów. Na górze strony, pod menu, czołowe miejsce zajmuje okienko do wyszukiwania, w którym od razu rzuca się w oczy możliwość wyboru wyszukiwania w zawartości tej biblioteki lub wszystkich bibliotek dLibry. Nowy formularz wyszukiwania pozwala lepiej określić zakres wyszukiwania. Dodatkowo domyślnie każde zapytanie jest rozszerzane przy użyciu synonimów.

Na stronie z wynikami wyszukiwania można wyświetlić rozszerzone statystyki wyników (liczba publikacji, liczba wydań, liczba publikacji zdalnych wraz z biblioteką ich pochodzenia). Użytkownicy mogą też korzystać z rozszerzonych wyników, w których opis obejmuje nie tylko tytuł, ale również słowa kluczowe, opis WWW oraz bibliotekę, z której wynik pochodzi (jeżeli jest to publikacja zdalna).

Położone niżej 2 kolumny - to lista ostatnio dodanych i lista najczęściej oglądanych publikacji.

Zmieniony został też sposób wyświetlenia opisu bibliograficznego publikacji. Do głównego opisu dodano miniaturkę okładki i pod nią link 'Treść', służący do bezpośredniego przejścia do treści dokumentu. Dane o przynależności do kolekcji, dacie dodania, modyfikacji i liczbie wyświetleń publikacji zawarte są w elemencie Informacje.

W menu umieszczonym w lewej kolumnie (na ekranie z opisem wyszukiwanej publikacji), oprócz poprzednio stosowanych elementów (opis, informacje, treść, treść w nowym oknie, pobierz) umieszczone zostało okienko „zapisz ten adres” z 3 zupełnie nowymi komponentami.

Elementy te, charakterystyczne dla trendu Web 2.0, pozwalają na aktywny-udział użytkowników internetu w tworzeniu serwisu informacyjnego to:

- Dodaj do „ulubionych”
- Dodaj do „del.icio.us”
- Dodaj do „digg it”

„Dodaj do ulubionych” pozwala użytkownikowi na stworzenie zakładki z adresem wyszukiwanej publikacji.

„Dodaj do del.icio.us” umożliwia dodanie linku do serwisu informacyjnego del.icio.us, który działa od 2003 r. Użytkownik dodaje adres, który chciałby mieć w swojej kolekcji linków, może określić jej tematykę słowami kluczowymi i współdzielić kolekcję z innymi użytkownikami. Przy czym każdy użytkownik może oznaczyć link wieloma, dowolnie dobranymi słowami kluczowymi (tagami). Można oglądać linki wszystkich użytkowników oznaczone wybranym tagiem. Zwolennicy tego rodzaju kategoryzacji treści (folksonomii) twierdzą, że daje ona lepsze rezultaty dotarcia do informacji, gdyż klasyfikatorami informacji są tu zazwyczaj osoby same korzystające z tych informacji.

W znaczeniu potocznym termin folksonomia odnosi się do grupy ludzi współpracujących spontanicznie w celu

uporządkowania informacji w poszczególnych kategoriach.

Z kolei opcja „dodaj do digg.it” pozwala na dodanie linku wraz z komentarzem do serwisu internetowego ‘digg.com’ tworzonoego przez użytkowników, gromadzącego informacje z dziedziny informatyki czy nauk technicznych. Każdy wpis podlega ocenie innych użytkowników, którzy głosując na niego, „windują” go wyżej w rankingu setek innych wiadomości. Posiadające najwięcej punktów wpisy ukazują się na stronie głównej serwisu.

Zarówno del.icio jak digg czy folksonomia są to sztandarowe przykłady elementów Web 2.0.

I jeszcze jedna nowość - użytkownik, który posiada konto w BCPW, po zalogowaniu może teraz sprawdzić jakie publikacje oglądał ostatnio w bibliotece cyfrowej.

Biblioteka Cyfrowa PW jako jedna z pierwszych przeszła na wersję 3.0 dLibry i w związku z tym nie obyło się bez różnych problemów w trakcie tworzenia publikacji w nowej wersji, zawieszon aplikacji redaktora, wykrycia różnych usterek. Część funkcji trzeba było dokładnie przetestować. Dzięki dobrej współpracy z kolegami z PCSS wszystkie problemy są sukcesywnie rozwiązywane, a błędy w działaniu publikacji poprawiane.

(M.M.)

BazTech

W dniach 2-3 kwietnia 2007 r. odbyło się w BG Politechniki Lubelskiej zebranie członków Porozumienia BazTech. Podczas spotkania omówione zostało sprawozdanie merytoryczno-finansowe z prac wykonanych w 2006 r., podział środków w 2007 r., analiza bazy i jej wykorzystanie, nowy interfejs wyszukiwania YADDA, opracowanie prac doktorskich oraz tworzenie nowego portalu BazTOL.

W spotkaniu uczestniczył z-ca dyrektora BG PW Grzegorz Płoszajski oraz Grażyna Komorowska i Agnieszka Celej.

(A.C.)

29 maja 2007 r. w BG Politechniki Warszawskiej odbyło się kolejne spotkanie uczestników Porozumienia BazTech. Uczestniczyło w nim 25 osób reprezentujących 22 członków Porozumienia BazTech.

Rozważano sprawy organizacyjne dotyczące podstawowych zadań związanych z rozwojem bazy BazTech w roku 2007 (umowy, kalkulacje itp.), a także kwestie współpracy z wydawcami, umieszczania w bazie danych o rozprawach doktorskich. Omawiano projekt wniosku na rok 2008. Ponadto w ramach prac bieżących zespół roboczy przedstawił proponowany sposób określenia dziedzin w projekcie BazTOL, oparty na klasyfikacji dyscyplin naukowych KBN i Polskiej Klasyfikacji Tematycznej PKT.

Zaplanowano spotkanie poświęcone tylko sprawom portalu BazTOL.

(G.P.)

OVID i CAS

26 marca 2007 r. odbyły się w Bibliotece Głównej PW dwa spotkania zorganizowane przez firmy OVID i Chemical Abstracts Service.

Prezentacja OVID obejmowała takie zagadnienia jak:

- narzędzie linkujące LinkSolver, umożliwiające definiowanie, organizowanie i prezentację linków do elektronicznych zasobów biblioteki w ramach prenumeraty, istotnych zasobów internetu oraz katalogu on line biblioteki,
- przeszukiwarke Search Solver za pomocą której użytkownik może przeszukiwać równocześnie nieograniczoną liczbę baz; wszystkie rodzaje źródeł, w tym czasopisma elektroniczne, bazy bibliograficzne, portale internetowe i katalogi biblioteczne on line.
- bazę Inspec, którą BG PW prenumerowała do końca ub. roku.

Przedstawiciel firmy Chemical Abstracts Service Paul Peters zaprezentował bazę Chemical Abstracts na platformie SciFinder. Podczas spotkania wywiązała się dyskusja nad istotnymi zaletami oprogramowania SciFinder w porównaniu z bazą Chemical Abstracts (CA), udostępnianą z serwera BG Politechniki Wrocławskiej. Gorąca atmosfera dyskusji wskazała na wagę problemu dla osób korzystających z baz z dziedziny chemii i materiałoznawstwa.

Firma Chemical Abstracts Service zaproponowała wszystkim członkom Konsorcjum CA próbny miesięczny dostęp on-line do bazy CA na platformie SciFinder.

W prezentacjach uczestniczyli przedstawiciele bibliotek akademickich i środowiska naukowego.

(I.S.)

SCIFinder

Na przełomie marca i kwietnia 2007 r. miał miejsce miesięczny testowy dostęp online do bazy danych Chemical Abstracts na platformie SCIFinder. Należy podkreślić, że baza Chemical Abstracts jest bazą multidyscyplinarną o zasięgu chronologicznym 1907-2007.

W Sali Katalogowej BG odbyło się spotkanie z przedstawicielem producenta programu, który zaprezentował jego działanie zainteresowanym. Ze względu na małą reprezentację pracowników wydziałów na spotkaniu Ośrodek Informacji Naukowej zorganizował kilka spotkań prezentujących możliwości programu SCIFinder w celu zainteresowania ofertą oraz

uwypuklenia ogromnych jego walorów. Spotkania takie odbyły się na Wydziale Inżynierii Materiałowej, w kilku zakładach Wydziału Chemicznego, w Filii BG PW w Płocku, a także na indywidualnych spotkaniach konsultacyjnych w Ośrodku Informacji Naukowej BG.

W krótkim czasie pracownicy przekonali się, że testowany program jest znakomitym narzędziem dla każdego, kto poszukuje informacji zawartej w Chemical Abstracts. Znalazło to odbicie w dość licznych listach podkreślających kluczowe znaczenie wykorzystywania programu w pracy naukowej i pracach rozwojowych. Tak dobrej oferty nie było od wielu lat. Pracownicy wyrażają nadzieję, że nasza uczelnia znajdzie się w gronie użytkowników bazy Chemical Abstracts na platformie SCIFinder.

(I.F.)

OCLC

Centrum Nukat zakończyło negocjacje z OCLC w sprawie współpracy w roku 2007. Obecna oferta OCLC to nielimitowany dostęp do katalogu WorldCat poprzez usługę First Search dla bibliotek współkatalogujących w NUKAT. Obecnie nasza współpraca z Online Computer Library Center ma charakter komercyjny, ale wynegocjowana cena za tę usługę jest korzystna dla bibliotek.

OCLC to największa na świecie baza danych bibliotecznych udostępniona w USA, Australii i Europie. Najważniejszym dziełem OCLC jest baza bibliograficzna – WorldCat, z której korzystamy poprzez interfejs FirstSearch.

Centrum NUKAT przekazuje OCLC bieżący wpływ rekordów bibliograficznych dla polskiej produkcji wydawniczej, który po przetworzeniu prezentowany jest w katalogu WorldCat. Aktualnie po zalogowaniu w prawym górnym rogu mamy informację, że korzystamy z hasła przysługującego wyłącznie użytkownikom Warsaw University of Technology, Main Libray. Nasze rekordy dodatkowo zaopatrzone są w symbol NUKAT, co pozwala użytkownikowi zagranicznemu szybko zlokalizować miejsce przechowywania dokumentu.

Aktualnie w OCLC udostępniane są nie tylko opisy bibliograficzne naszych książek, ale również cała zawartość Biblioteki Cyfrowej PW. Użytkownik na świecie może więc przeglądać nasze zbiory XIX wieczne, eksponaty muzealne, zbiory ikonograficzne jak i w niedalekiej przyszłości starodruki. W znaczący więc sposób wzbogacamy tę największą na świecie bazę bibliograficzną, z czego jesteśmy bardzo dumni.

Zachęcamy do korzystania z tego katalogu, gdyż interfejs jest bardzo przyjazny i nie nastęca najmniejszych trudności w poszukiwaniach literatury. Możemy nie tylko przeglądać opisy bibliograficzne, ale

mamy też dostęp do pełnych tekstów bardzo wielu cennych dokumentów.

Dostęp do katalogu OCLC z komputerów domowych mają użytkownicy zarejestrowani w BG oraz wszystkie osoby mające dostęp do komputerów w sieci PW.

(M.W.)

NUKAT

W dniach 17-18 kwietnia 2007 r. w Centrum NUKAT odbyły się warsztaty poświęcone wydawnictwom ciągłym w katalogu NUKAT.

Na warsztatach zostały poruszone następujące zagadnienia:

- typologia dokumentów
- zasady katalogowania wydawnictw aktualizowanych
- zasady katalogowanie elektronicznych wydawnictw ciągłych
- zmiany w formacie dla wydawnictw ciągłych

Materiały z warsztatów ukazały się na początku maja na stronie NUKAT w zakładce Wykaz Danych – Ustalenia. Natomiast w zakładce O Nas – Nowości od 7 maja można zapoznać z najnowszą zaktualizowaną wersją „Format MARC21 rekordu bibliograficznego dla książki i wydawnictwa ciągłego”.

(M.W.)

Pierwszy dzień warsztatów został rozpoczęty referatem dotyczącym typologii dokumentów ciągłych. Typologia ta jest zgodna z najnowszymi zaleceniami ISBD. Został zdefiniowany dokument ciągły – jako dokument bibliograficzny wydawany przez pewien czas bez przewidzianego zakończenia. Dokumenty ciągłe obejmują: wydawnictwa ciągłe i dokumenty aktualizowane ciągłe.

Referat drugi dotyczył katalogowania aktualizowanych dokumentów ciągłych. Są to min.: aktualizowane skoroszyty, aktualizowane bazy danych, aktualizowane strony www. Zaprezentowane zostały zasady katalogowania takich dokumentów. Przedstawiono, co jest podstawą katalogowania dokumentu aktualizowanego, jakie są źródła danych, niezbędne do sporządzenia opisu i omówiono wypełnianie poszczególnych pól.

W drugim dniu warsztatów zostały przedstawione dwa zagadnienia. Pierwszym było katalogowanie elektronicznych wydawnictw ciągłych w katalogu NUKAT. Elektroniczne wydawnictwa ciągłe zostały podzielone na wydawnictwa ciągłe o dostępie lokalnym (dyskietki, CD-ROM) i o dostępie zdalnym – on-line i przez internet. W referacie zostały przedstawione reguły, według jakich tworzy się rekordy bibliograficzne dla tych wydawnictw w bazie NUKAT. Zasady katalogowania są takie same jak dla wydawnictw ciągłych drukowanych. W prezentacji zostały omówione podstawy sporządzanie

rekordu, źródła danych, na podstawie, których sporządza się rekord i po kolei zostały opisane pola, jakie się wypełnia w opisie dokumentu elektronicznego.

Referat ostatni dotyczył zmian w formacie MARC 21 dla dokumentów ciągłych. Szczegółowo zostały sformułowane zasady wypełnienia poszczególnych pól oraz zmiany, jakie nastąpiły w stosunku do poprzedniego formatu.

W warsztatach udział wzięli: Anna Radajewska, Paweł Szymański oraz Małgorzata Wornbard.

(A.R.)

Spotkania bibliotek wydziałowych

21 marca 2007 r.

- zaproszenie do udziału w comiesięcznych spotkaniach poświęconych omówieniom konferencji, seminariów i warsztatów zewnętrznych, w których biorą udział pracownicy bibliotek. Spotkania te odbywają się w każdy pierwszy poniedziałek miesiąca,

- Danuta Łomża omówiła zasady budowania języka słów kluczowych w BG PW; omówiono zasady opracowania rzeczowego za pomocą słów kluczowych. Przedstawiono krótką historię opracowania rzeczowego zbiorów w BG PW oraz zasady budowy słów kluczowych oparte na budowie tezaurusa.

Wykładowi towarzyszyła prezentacja przykładów pobranych z indeksu słów kluczowych katalogu centralnego BG PW,

- planowanie działań związanych z testowaniem i wdrażaniem nowej wersji Aleph'a przedstawiły: dyrektor Jolanta Stępnik i Grażyna Kiwała,

- zaproszenie na prezentację produktów firmy OVID: Link Solver, Search Solver oraz Inspec oraz spotkanie z przedstawicielem firmy Chemical Abstracts Service - prezentacja bazy Chemical Abstracts na platformie SciFinder.

25 kwietnia 2007 r.

- stan sprawy urlopów starszych bibliotekarzy i kustoszów omówiła Violetta Frankowska,

- nowa wersja Alepha – problemy wdrożeniowe, stan aktualny, prezentacja nowego interfejsu dla użytkownika

- została przedstawiona przez Grażynę Kiwałę,

- zagadnienia ujęte w rocznym Sprawozdaniu z działalności Systemu Bibliotecznego-Informacyjnego PW za 2006 r. omówiła dyrektor Jolanta Stępnik

(elamr)

23 maja 2007 r.

- informację o spotkaniu Rady Bibliotecznej przedstawiła dyrektor Jolanta Stępnik

- informację o zasadach ochrony danych osobowych w systemie Aleph oraz o konieczności chronienia danych

osobowych zarejestrowanych w kartotekach papierowych przedstawiły dyrektor Jolanta Stępnik i Grażyna Kiwała - informację o sposobie funkcjonowania modułu Gromadzenia w systemie Aleph i możliwości bezpośredniego drukowania inwentarzy z zarejestrowanych w systemie danych, a także o funkcjonalności specjalnie dostosowanych arkuszy Excel do obsługi księgi akcesji przedstawiła autorka elektronicznej księgi akcesji Jadwiga Szczypkowska.

(J.S.)

Biblioteka Wydziału Chemicznego

Zbiory biblioteki powiększyły się o 88 vol. książek zagranicznych. 64 vol. to książki zakupione z wystawy zorganizowanej w dniach 28 lutego – 2 marca 2007 r. przez Firmę A.B.E., a 24 vol. to podręczniki dla kursu Erasmus Mundus zakupione na zamówienie Dziekana Wydziału Chemicznego. Zakupione książki wzbogaciły zbiory biblioteki w cenne wydawnictwa z dziedziny chemii, biotechnologii, medycyny, ochrony środowiska.

W maju przygotowany został wykaz 170 tytułów książek z lat 1837-1945 tworzących kolekcję Narodowego Zasobu Bibliotecznego, przygotowanych do planowanych na okres wakacji zabiegów konserwatorskich w komorze próżniowej.

W marcu 2007 r. Małgorzata Muszyńska-Małczak złożyła egzamin magisterski na kierunku Informacja Naukowa i Bibliotekoznawstwo ze specjalnością Organizacja i Zarządzanie Bibliotekami w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW. Z dniem 1 czerwca br. Małgorzata Muszyńska-Małczak awansowała na stanowisko starszego bibliotekarza.

(J.K.-M.)

Wystawy książek zagranicznych

W 2007 r. zmieniła się formuła wystaw książek zagranicznych.

Zamiast jednej dużej wystawy książek tym razem postanowiliśmy zorganizować je na poszczególnych wydziałach.

Wybór tej metody przybliżenia naszym użytkownikom zagranicznych nowości książkowych podyktowany został również tym, że przy okazji spotkań z pracownikami chcemy informować m. in. o takich propozycjach Biblioteki jak e- książki, Biblioteka Cyfrowa, o możliwości kształtowania księgozbioru dydaktycznego przez osoby zajmujące się dydaktyką.

Organizatorem wystaw jest Oddział Gromadzenia Książek i Zbiorów Specjalnych BG PW i biblioteki

wydziałowe naszej uczelni oraz firmy zajmujące się sprzedażą książek: A.B.E. Marketing Publishers' Distribution Services IPS International Publishing Service Sp.z o.o. – firmy, które zadeklarowały chęć współpracy z Biblioteką Główną na takich właśnie zasadach.

Harmonogram wystaw w 2007 r.

L.P.	Nazwa Wydziału	Organizator	Termin wystawy
1	Wydział Architektury	ABE	po 15.10.2007?
2	Wydział Chemiczny	ABE	28.02.07, 01 - 02.03.07
3	Wydział Elektroniki i Technik Informatycznych	ABE	12.06.07
4	Wydział Elektryczny	IPS	27.06-28.06.07
5	Wydział Fizyki	IPS	04 - 05.04.07
6	Wydział Geodezji i Kartografii	IPS	24 - 25.10.07.
7	Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej	ABE	28.02.07, 01 - 02.03.07
8	Wydział Inżynierii Łądowej	IPS	14 - 15.05.07
9	Wydział Inżynierii Materiałowej	IPS	09 - 11.05.07
10	Wydział Inżynierii Produkcji	IPS	09 - 11.05.07
11	Wydział Inżynierii Środowiska	ABE	28.02.07, 01 - 02.03.07
12	Wydział Matematyki i Nauk Informatycznych	IPS	04 - 05.04.07
13	Wydział Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa	IPS	11 - 12.04.07
14	Wydział Mechatroniki	IPS	09 - 11.05.07
15	Wydział Samochodów i Maszyn Roboczych	IPS	09 - 11.05.07
16	Wydział Transportu	IPS	17 - 19.10.07
17	Kolegium Nauk Społecznych i Administracji	ABE	po 15.10.2007
18	Szkoła Technicznych i Społecznych w Płocku	ABE	Inauguracja Roku Akademickiego

(A.P.)

Filia w Płocku

W ostatnim czasie w Filii BG PW znacznie zwiększyła się liczba pracowników naukowych i studentów korzystających z elektronicznych źródeł informacji: baz danych i centralnego katalogu bibliotek PW, w którym zarejestrowano już ok. 40% druków zwartych będących w zbiorach Filii w Płocku. Dużym ułatwieniem w

bieżącej obsłudze wypożyczeń jest elektroniczna ewidencja transakcji.

(A.O.)

Szkolenia dla studentów

W kwietniu br. przeprowadzono szkolenia warsztatowe z zakresu informacji naukowej na życzenie studentów Koła Naukowego Inżynierii Gazownictwa.

W dwóch spotkaniach, które miały miejsce w sali komputerowej Wydziału Inżynierii Środowiska udział wzięło około 20 zainteresowanych studentów.

Szkolenia przeprowadziła Anna Tonakiewicz

(A.T.)

KONFERENCJE

UKD

1 marca 2007 r. odbyło się zorganizowane przez Komisję Opracowania Rzeczowego Zbiorów SBP i Bibliotekę Narodową spotkanie informacyjno-warsztatowe użytkowników Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej. Celem spotkania było zapoznanie z nowym wydaniem Tablic UKD-P058 oraz z najnowszymi zmianami w budowie symboli UKD.

(D.Ł.)

Zachowajmy przeszłość dla przyszłości

W dniach 29-30 marca 2007 r. w Bibliotece Narodowej odbyło się międzynarodowe seminarium *Zachowajmy przeszłość dla przyszłości - nowoczesne technologie konserwacji zbiorów bibliotecznych*, zorganizowane przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i Bibliotekę Narodową. Na spotkaniu mówiono o realizowanych obecnie działaniach konserwatorskich w bibliotekach i archiwach w celu ratowania zbiorów (np. zabiegi profilaktyczne, restauratorskie i konserwatorskie).

Wiele uwagi poświęcono programowi rządowemu na lata 2000-2008 *Kwaśny papier, czyli ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zbiorów bibliotecznych i archiwalnych*. Program ten obejmuje:

- działania prewencyjne - ograniczające albo wykluczające dopływ materiałów zakwaszonych do zbiorów bibliotecznych,

- stworzenie w Polsce sieci instalacji masowego odkwaszania i wzmocnianie papieru zagrożonego masową autodestrukcją celulozy oraz prowadzenie masowego mikrofilmowania zbiorów.

W programie tym biorą udział: Biblioteka Narodowa, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych w Warszawie i Instytut Celulozowo-Papierniczy w Łodzi.

Biblioteka Narodowa i Uniwersytet Jagielloński masowe odkwaszanie prowadzą dwoma metodami –

pojedyncze karty odkwaszają w aparacie C 900, a druki archiwalne w instalacji Bookkeeper.

Konferencji towarzyszyły dwie wystawy: *Historia chińskich książek* i *Sztuka konserwacji opraw książkowych* oraz możliwość zwiedzania 3 Zakładów w BN:

- Zakładu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych,
- Zakładu Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych,
- Laboratorium Konserwatorskiego Zbiorów Bibliotecznych.

Podczas wycieczek uczestnicy seminarium mieli okazję zobaczyć specjalistyczny sprzęt znajdujący się w Bibliotece Narodowej (np. urządzenie C 900, maszyny Bookkeeper).

W seminarium poświęconym problematyce konserwacji zbiorów bibliotecznych i archiwalnych wzięło udział ok. 120 osób, głównie z Polski, Rosji, Czech, Słowacji, Ukrainy i Chin. Bibliotekę Główną PW reprezentowały Izabella Rokita, Alicja Portacha i Jolanta Kucharska.

(I.R.) (apor)

Psychologia w Bibliotece

13 kwietnia 2007 r. w ramach X Forum Sekcji Bibliotekarzy Szkół Wyższych, na Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu odbyła się konferencja naukowa **Psychologia w Bibliotece**.

Wygłoszonych zostało siedem referatów obejmujących tematykę od profesjonalnej obsługi klienta, przez komunikację i pracę w zespole, podstawowe aspekty świadomości w zawodzie bibliotekarza i związanym z nim stresem aż do zagadnień związanych z public relations.

Krzysztof Koj w swoim niekonwencjonalnym wykładzie skupił się na obsłudze trudnego klienta. Na koniec wykładu podana została instrukcja postępowania dla negocjatorów policyjnych sił specjalnych, która może być przydatna również dla bibliotekarzy.

W kolejnym wystąpieniu Małgorzata Marszałek z Wyższej Szkoły Bankowej Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie omówiła zagadnienia związane z komunikacją i pracą w zespole. Wiedza na temat ludzi, zachowań społecznych i cech osobowych staje się niezbędna w dzisiejszym świecie coraz bardziej zdominowanym przez pracę zespołową.

Magdalena Karciarz z Dolnośląskiej Wyższej Szkoły Edukacji Towarzystwa Wiedzy Powszechnej we Wrocławiu wygłosiła wykład na temat podstawowych aspektów świadomości w zawodzie bibliotekarza. Omówione zostały etapy rozwoju osoby dorosłej, klasyfikacja zawodów i specjalności oraz czynniki kształtujące zawód bibliotekarza. Budowanie właściwego wzorca zachowań należy zacząć od siebie. Jedynie nasze

zachowanie w codziennej pracy i świadomość jej celu gwarantuje zmiany w postrzeganiu bibliotekarzy.

O psychologii zawodu bibliotekarza na przykładzie codziennej pracy opowiadał Leszek Szydlik z BG Akademii Ekonomicznej w Katowicach. Można było się dowiedzieć jakie umiejętności są pożądane u współczesnego bibliotekarza. Omówione zostały niektóre zagadnienia z psychologii kłamstwa oraz osobowości czytelnika, jak również czynniki wpływające na zachowania ludzkie.

Po krótkiej przerwie wysłuchaliśmy trzech wykładów. O stresie w zawodzie bibliotekarza, wypaleniu zawodowym i metodach jego zwalczania mówił Radosław Molenda z Biblioteki Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej. Źródłem stresu w zawodzie bibliotekarza są m.in. stereotypy dotyczące jego pracy wśród których najbardziej krzywdzącym jest taki, że „w bibliotece prawie nic się nie robi, tylko czyta książki”.

Następnie Pełnomocnik Rektora Wyższej Szkoły Bankowej Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie Maria Buszman-Szklarska omówiła zagadnienia związane z public relations, skupiając się na kształtowaniu opinii publicznej na przykładzie uczelni wyższej.

Ostatnim prelegentką była Bogumiła Urban, Przewodnicząca Sekcji Bibliotekarzy Szkół Wyższych i Dyrektor Biblioteki WSB Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie. W referacie omówiła wpływ kompetencji pracowników na wizerunek biblioteki oraz szereg kompetencji, którymi powinien wykazywać się pracownik nowoczesnej biblioteki. Cechami najbardziej pożądanymi okazują się nie tyle doświadczenie i zaradność, ale wiedza, kreatywność i innowacyjność, samodzielność oraz odpowiedzialność.

Organizatorzy nie przewidzieli niestety publikacji materiałów konferencyjnych. Osoby zainteresowane tą problematyką mogą się kontaktować z Agnieszką Kowalczyk wypnauk@bg.pw.edu.pl, która wzięła udział w seminarium.

(A.K.)

Prawa i obowiązki Zamawiającego

25 kwietnia 2007 r. odbyło się w Warszawie szkolenie **Prawa i obowiązki Zamawiającego w świetle nowelizacji ustawy Prawo Zamówień Publicznych** zorganizowane przez firmę Press – Import Wydawnictw Naukowych oraz Instytut Prawa Zamówień Publicznych. Prowadzący szkolenie radca prawny Paweł Granecki przedstawił najistotniejsze dla zamawiającego zmiany jakie niesie ze sobą nowelizacja ustawy o zamówieniach publicznych (m.in. sposób publikacji ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych, nowe progi cenowe określające rodzaj przetargu).

W szkoleniu wziął udział Paweł Szymański.

(P.S.)

Seminarium w Poczdamie

W dniach 13-16 maja 2007 z-ca dyrektora BG Grzegorz Płoszajski brał udział w seminarium w Poczdamie poświęconym rozwojowi oprogramowania stosowanego w bibliotekach, w tym systemu Aleph. Do szczególnie znaczących zaliczył kwestie dotyczące stosowanych czy obsługiwanych standardów, m.in. protokołów transmisji danych do obsługi cyrkulacji. Zwrócił uwagę na uwzględnianie propozycji Biblioteki Kongresu USA w zakresie standardów metadanych (METS) w oprogramowaniu dla bibliotek cyfrowych.

(G.P.)

INFORUM

W dniach 22-24 maja 2007 r. w Pradze odbyła się 13 Konferencja **INFORUM 2007**, w której udział wzięło około 150 osób. Organizatorami Konferencji były: Albertina Income Praha oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Pradze.

Uczestnicy mogli wziąć udział w warsztatach, które odbyły się przed oficjalnym otwarciem konferencji.

W programie Konferencji przeznaczony dla specjalistów informacji, specjalistów IT, naukowców, lekarzy, studentów, firm prywatnych i państwowych znalazło się sporo ciekawych informacji przydatnych bibliotekarzom. Obrady podzielone na kilka sesji tematycznych toczyły się głównie w języku czeskim, tylko niektóre wystąpienia przedstawione były w języku angielskim.

Konferencja rozpoczęła zabawnym wystąpieniem przygotowanym przez organizatorów

<http://www.inforum.cz/en/proceedings/2007/156/>

Pierwszy z prelegentów Peter Jasco z Uniwersytetu w Hawajach (USA), przedstawił trendy w profesjonalnych i akademickich usługach informacyjnych. W ciekawym wystąpieniu autor zwrócił uwagę na niebezpieczeństwo wyszukiwarek internetowych. Na wielu przykładach zilustrował m.in. tezę, że Google Scholar nie jest wyszukiwarką edukacyjną, gdyż nie pokazuje wielu wyników. W kolejnych przykładach autor porównał zawartość i rezultaty wyszukiwania w takich bazach jak Web of Science, Scopus, CSA, Ebsco, FactSearch. W konkluzji zachęcił do podejmowania jak najlepszych rozwiązań, mogących być alternatywą dla użytkowników - zamiast korzystać z Google Scholar warto jest skorzystać z profesjonalnej metawyszukiwarki w bibliotece, poprosić o pomoc bibliotekarza, itd.

Przedstawiciel Centrum Medycznego z Groningen, Brekel Guus omówił w wystąpieniu *Into the User Environment Now. How Users Changed and How We Can Adjust* (Teraz w kierunku środowiska użytkowników. Jak zmieniają się użytkownicy i jak my możemy się do tych zmian dostosować). Tematyka dotyczyła problemów występujących w bibliotece, związanych ze zbyt słabym wykorzystaniem dostępnych zasobów elektronicznych online. Autor zilustrował to

przykładami „szokującej statystyki”, dokumentującej małe lub zerowe wykorzystanie wielu baz danych. Przyczyny są różne – brak wiedzy, brak umiejętności konstruowania właściwych pytań, brak tworzenia strategii wyszukiwania i inne. Ponadto zmienia się środowisko użytkowników (użytkownicy są zafascynowani nowymi technologiami, multi - zadania są dla nich sposobem na życie, działanie jest ważniejsze niż wiedza, uczą się przez działanie, a nie mówienie). Co w tej sytuacji powinni zrobić bibliotekarze? Jak pomóc użytkownikom? Biblioteki powinny nie tylko gromadzić źródła elektroniczne i tworzyć kolekcje cyfrowe. Warto zawsze próbować bibliotekę ulepszać, mieć otwarty umysł, budować ją w wirtualnym środowisku (Second Life: Web 2.0/libraries, education, archives, users, science)

W tym samym dniu można było wysłuchać także innych wykładów na temat digitalizacji zbiorów, a także wykorzystania w Bibliotece Narodowej Republiki Czeskiej pakietu ExLibris dla efektywnego uzyskiwania materiałów źródłowych on-line, czy zdigitalizowanych zbiorów wydawnictwa Springer.

W równoległej sesji popołudniowej Maria Balikova z Czeskiej Biblioteki Narodowej mówiła o realizacji wspólnego projektu modułu lingwistycznego wielu bibliotek, w tym także Książnicy Kopernikańskiej z Torunia. Moduł M-CAST jest oparty na Trust Search Engine (polska firma). Książnica Kopernikańska jest koordynatorem projektu opracowanego w jęz. francuskim, włoskim, angielskim, czeskim, portugalskim i polskim. Projekt jest dofinansowany przez Unię Europejską

W kolejnych sesjach mówiono m. in. o digitalizacji zbiorów w Bibliotece Narodowej w Korei (interaktywne mapy).

Dagmar Vranova przedstawiła referat nt publicznego sektora informacji PSI i możliwości współpracy w ramach Unii Europejskiej – programy eContent, ePSInet. W ramach tych programów można pozyskać pieniądze na rozwój informacji, digitalizację zbiorów, na tworzenie baz danych.

Anna Diacikova zilustrowała strategię zarządzania wiedzą w firmie chemicznej, przedstawiając IV etapy:

- etap tworzenia systemu zarządzania informacją, tworzenie służb informacyjnych, informatyzacja służb;
- studia marketingowe, benchmarking
- strategia marketingu, public relation
- rozwój kooperacji - strategia, strategia marketingowa, public relations- korporacja.

W pozostałych wystąpieniach nawiązywano m.in. do oceny kompetencji pracowników informacji, procesu kształcenia pracowników bibliotek m.in. w Rumunii. Ponadto poruszono takie zagadnienia jak Web 2.0, biblioteki cyfrowe, e-learning.

Uczestnikami konferencji byli także przedstawiciele wielu wydawców, firm dostawczych oraz innych, firm

współpracujących ze środowiskiem bibliotekarskim i naukowym jak: CSA, Springer, Thompson, Proquest, Kluwer, itd.

Dużym minusem konferencji był brak przygotowania prezentacji w języku angielskim przez uczestników z Czech i Słowacji. Symultaniczne tłumaczenie z czeskiego na angielski i równoczesne prezentacje w języku czeskim utrudniały zrozumienie prelegentów. Ponadto czas wystąpień był bardzo zróżnicowany. Najwięcej możliwości czasowych przeznaczono dla przedstawicieli firm komercyjnych, które sponsorowały konferencje.

Jak zawsze tego typu spotkania są możliwością rozmów kularowych, podczas których można wymienić doświadczenia zawodowe i nawiązać kontakty. Taką sposobnością było m.in. INFOPARTY przygotowane przez organizatorów na terenie Biblioteki Narodowej.

Bibliotekę Główną PW reprezentowały Anna Tonakiewicz i Grażyna Komorowska, które przygotowały referat i prezentację *Effective Solutions for Accessing Electronic Resources – Based on Experiences of WUT Main Library*. Obie formy dostępne są na stronie internetowej konferencji pod adresem:

<http://www.inforum.cz/en/proceedings/2007/>

Czwartek, 24 maja 2007 – sesja konferencyjna. Prezentacja *Effective solutions for Accessing Electronic Resources – Based on Experiences of Warsaw University of Technology Main Library*.

(A.T.)(G.K.)

LIBER

W dniach 24-25 maja 2007 w Sztokholmie odbyła się konferencja *LIBER Think Tank on the future value of the book as artefact and the future value of digital documentary heritage* (Wartość książki jako wytworu oraz wartość dokumentalnego dziedzictwa cyfrowego – w przyszłości). Miejszem obrad była National Library of Sweden (Kungl. Biblioteket). Członkowie zespołu ekspertów (*think tank*), zaproszeni do udziału w obradach, poruszyli następujące zagadnienia:

- przyszłość książki jako wytworu materialnego (*artefaktu*) – czy fizyczna (papierowa) postać książki to wciąż forma, która jest potrzebna i będzie dalej rozwijana/utrzymywana, czy też wobec trwających zmian technologicznych (digitalizacja) powoli odchodzi w przeszłość?;
- rola tekstu drukowanego jako przekaznika informacji - czy zastąpi go informacja cyfrowa?;
- zachowywanie (przechowywanie i konserwacja) dokumentów w formie drukowanej – jakimi zasadami kierować się przy wyborze publikacji, jakie cechy musi ona posiadać, by trafić do zbioru tych szczególnie cennych, rola bibliotek narodowych w tym zakresie;
- zachowywanie i przechowywanie dokumentów w formie innej niż drukowana – brak określonych zasad zachowywania kaset video, audio, zdjęć, nagrań;
- rola konserwatora w procesie digitalizacji – subiektywizm wyboru dokumentów do digitalizacji powinien być maksymalnie wyeliminowany;
- digitalizacja zbiorów jako proces;
- zjawisko zwiększonego wykorzystania dokumentów drukowanych po udostępnieniu ich w postaci cyfrowej; problematyka zachowywania dokumentów drukowanych w kontekście poziomu wykorzystania ich wersji cyfrowej;
- zastosowanie teorii *Long Tail* („długiego ogona”) do analizy wykorzystania zawartości cyfrowej bibliotek. *Long Tail* to pojęcie ze statystyki przeniesione na grunt ekonomii i biznesu. Stopniowo znajduje ono

zastosowanie w innych dziedzinach, w których występują elementy rachunku ekonomicznego. Najogólniej oznacza ono, że spośród posiadanego zbioru obiektów dostępnego przez Internet, łączna liczba wykorzystania obiektów popularnych (np. modnych) jest niższa niż łączna liczba wykorzystania obiektów zaliczanych do tzw. dziedzin niszowych. Przykładem może być księgarnia internetowa Amazon, w której więcej niż połowa sprzedaży dotyczy asortymentu skierowanego do miłośników konkretnego zagadnienia (np. alpinizm, epoka wiktoriańska). Dużo mniejsze dochody uzyskuje się ze sprzedaży bestsellerów;

- kulturowe dziedzictwo cyfrowe – definicja cyfrowego dziedzictwa została sformułowana przez UNESCO i obejmuje ona zasoby kulturowe, edukacyjne, naukowe i administracyjne oraz techniczne, prawne, medyczne i inne rodzaje informacji powstałe w postaci cyfrowej lub przekonwertowane do postaci cyfrowej z istniejących źródeł analogowych. Materiały cyfrowe to: teksty, bazy danych, zdjęcia, filmy, dźwięki, grafika, oprogramowanie oraz strony internetowe. Często są one ulotne i wymagają świadomej/celowej produkcji, utrzymania/konserwacji i zarządzania - dla potrzeb ich zachowania;
- niematerialne dziedzictwo kulturowe – również zdefiniowane przez UNESCO: to zwyczaje, zachowania, wyrażane emocje, wiedza i umiejętności, które społeczeństwa, grupy, a czasami jednostki, uznają za część swojego dorobku kulturowego – przekazywane z pokolenia na pokolenie, adaptowane do aktualnych środowisk, a więc: ustne tradycje i przekazy, łącznie z językiem jako nośnikiem niematerialnej spuścizny kulturowej; sztuki sceniczne (teatr, taniec, muzyka, opera, granie uliczne, akrobatyka, żonglerka, defilady, akrobacje); zwyczaje społeczne, rytuały, imprezy grupowe z okazji świąt; wiedza i praktyka związane z naturą i światem; tradycyjny kunszt (rzemiosło);
- czy obserwowane zjawisko nieczytania książek to wtórny analfabetyzm, czy też rozwój Internetu przyczynił się do powstania nowego rodzaju umiejętności „bycia piśmiennym”, nie nazwanej jeszcze umiejętności posługiwania się nowymi technikami w przyswajaniu wiedzy (np. odsłuchanie pliku dźwiękowego odtwarzającego czytany przez lektora tekst z zakresu klasyki literatury).

W konferencji uczestniczyła Elżbieta Mroczek.

Wyjaśnienia:

LIBER - The Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche - główne stowarzyszenie największych bibliotek naukowych Europy; reprezentuje i promuje ich interesy. Na koniec kwietnia 2007 – zarejestrowanych było 16 polskich bibliotek .

Think Tank – niezależny, nie działający dla zysku ośrodek zajmujący się badaniami i analizami dotyczącymi spraw publicznych. Tu: grupa ekspertów (analityków –

specjalistów w interesującym nas zakresie) zajmująca się badaniem problemów związanych z przyszłością książki.

Artefakt - przedmiot, zdarzenie itp. będące sztucznym wytworem, nie istniejące w naturze.

(elamr)

Kultura organizacyjna w bibliotece

W dniach 4 - 6 czerwca 2007 r. odbyła się w Białymstoku Ogólnopolska Konferencja Naukowa **Kultura organizacyjna w bibliotece**.

Prowadzone w różnych środowiskach naukowych badania nad kulturą organizacyjną jednoznacznie wskazały na ścisłe zależności zachodzące między efektami, które uzyskuje organizacja, a systemem zachowań, norm, wartości składających się na pojęcie kultury organizacji. W literaturze przedmiotu spotyka się wiele definicji kultury organizacyjnej. Najprościej kulturę organizacyjną można określić jako osobowość, duszę organizacji, tworzącą tożsamość korporacyjną i odróżniającą ją od innych organizacji. Jest to zwyczajowy sposób myślenia, odczuwania i działania podzielany, przyswajany i asymilowany przez pracowników. Jest ona budulcem pożądanych zachowań organizacyjnych.

Zainteresowanie kulturą organizacyjną w środowisku bibliotekarskim związane jest z silnym jej wpływem na wszystkie niemal obszary życia biblioteki. Kulturę organizacyjną można stosownie do potrzeb kształtować i zmieniać, pamiętając jednak, że jest to proces długotrwały i wymagający konsekwencji w działaniach.

Podczas obrad zastanawiano się nad:

- źródłami i typami kultur organizacyjnych w bibliotekach,
- oddziaływaniem kultury organizacyjnej na kształtowanie wizerunku biblioteki,
- rozwiązaniami organizacyjnymi tworzącymi pożądaną kulturę,
- rolą menadżera biblioteki, jego stylu kierowania w tworzeniu kultury organizacyjnej,

W konferencji uczestniczyły: Alicja Portacha, która przedstawiła referat **Kultura organizacyjna w warunkach standaryzacji** oraz Izabella Rokita.

(apor)

Przenikanie i rozpowszechnianie idei oraz doświadczeń: zagadnienia międzynarodowego bibliotekoznawstwa porównawczego

W dniach 4-5 czerwca 2007 r. w Krakowie odbyła się 13 Międzynarodowa Konferencja Naukowa IINiB UJ **Przenikanie i rozpowszechnianie idei oraz doświadczeń: zagadnienia międzynarodowego bibliotekoznawstwa porównawczego**, w której uczestniczyło kameralne grono około 40 osób - przedstawicieli środowiska bibliotekarskiego i ośrodków naukowych bibliotekoznawstwa z kraju i zagranicy. Organizatorami konferencji były: Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

Uniwersytetu Jagiellońskiego, reprezentowany przez prof. Marię Kocójową oraz Konsulat Generalny USA w Krakowie, reprezentowany przez konsula ds. Prasy i Kultury Susan Parker-Burns.

Dwudniowe obrady zostały podzielone na sesję plenarną prowadzoną w języku angielskim. W czasie pierwszego dnia obrad, program został wypełniony wystąpieniami gości z Danii, Norwegii, Niemiec, Włoch i USA. Prezentacje dotyczyły wielu zagadnień. Między innymi Barbara J. Ford przedstawiła działalność Mortenson Center for International Library Programs, które prowadzi szkolenia dla bibliotekarzy z całego świata. Rafael Ball z Niemiec omówił, w oparciu o badania zaczerpnięte z polskiego środowiska naukowego, obecność publikacji w językach narodowych oraz ich autorów w bazach Web of Science i Scopus. Helge Klausen z Danii rozważał wyzwania i problemy, na jakie napotyka współczesny specjalista informacji. Przedstawił również koncepcje: Web 2.0, Biblioteka 2.0 i Bibliotekarz 2.0.

Po sesji plenarnej uczestnicy konferencji zostali przewiezieni do siedziby Konsulatu Generalnego USA w Krakowie, gdzie miała miejsce wideokonferencja ze specjalistą z USA Ann Snoeyenbos, która zajmuje się koordynacją projektu Muse - czasopisma naukowe online (Project Muse, Scholary Journals Online). Kolekcja *Project MUSE* oferuje zestaw 330 indeksowanych oraz recenzowanych przez naukowców (peer reviewed) czasopism z obszaru nauk humanistycznych, społecznych oraz sztuki. Muse jest także jedynym źródłem kompletnych pełnotekstowych wersji tytułów (numerów bieżących i archiwalnych) wydawanych przez wiodące wydawnictwa akademickie np. Oxford University Press czy Duke University Press. Struktura i budowa zawartości kolekcji jest rezultatem współpracy grupy wydawców i bibliotek tworzących Radę Naukową (Advisory Board). Projekt, na którego realizację przeznaczono ponad 7 mln \$, został zapoczątkowany w 1993 roku. Obecnie jego rozwój jest zagrożony przez rosnące ceny czasopism. Biblioteki, mimo dofinansowania w ramach konsorcjów, także mają coraz więcej problemów finansowych i trudności z opłatami licencyjnymi.

Drugi dzień obrad podzielono na dwie sesje panelowe prowadzone w języku polskim. Uczestnicy tych obrad mogli także wysłuchać wielu ciekawych wystąpień i prezentacji. Ich przedmiotem były m.in.: zagadnienia rozwoju światowej współpracy bibliotek i informacji naukowej, międzynarodowe źródła informacyjne, usługi biblioteczne o znaczeniu międzynarodowym, kreowanie źródeł do badań w zakresie informacji naukowej i bibliotekoznawstwa, działalność międzynarodowych ośrodków badawczych, międzynarodowe projekty badawcze z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa.

BG PW reprezentowały Anna Tonakiewicz i Wioletta Dudzik. Anna Tonakiewicz zaprezentowała referat napisany wspólnie z Alicją Portachą *Źródła do badań nad wykorzystaniem zasobów bibliotecznych w oparciu o narzędzia statystyczne*.

Materiały konferencyjne na płycie CD zostały przekazane do Oddziału Gromadzenia BG PW. Wkrótce będą także dostępne na stronie IINiB pod adresem:

<http://www.inib.uj.edu.pl/konfer/bp/progpol.pdf>

(A.T.)

IATUL

W dniach 11-14 czerwca 2007 r. w KTH, Royal Institute of Technology w Sztokholmie odbyła się 28 doroczna konferencja IATUL pod hasłem *Global Access to Science*. Problematyka konferencji została zdominowana przez zagadnienia Open Access i warunków powszechnego dostępu do zasobów informacji naukowej. Prezentowano również nowe narzędzia i źródła informacji, dyskutowano nad przygotowaniem bibliotek do modyfikowania form i metod działania, a także nad ekonomicznymi aspektami zmian. Pełny program konferencji znajduje się pod adresem <http://lib.kth.se/iatul2007/program.asp>. Materiały z konferencji będą dostępne w terminie późniejszym.

Konferencja została zainaugurowana w niedzielę 10.06. koncertem na wolnym powietrzu na terenie kampusu uczelni.

Pierwszy dzień merytorycznych obrad konferencji odbywał się pod hasłem „Public Access”. Przedstawiane referaty nawiązywały do zadań bibliotek związanych z tworzeniem instytucjonalnych repozytoriów dokumentów elektronicznych oraz zmianami w dostępności czasopism naukowych, w tym wprowadzeniu kategorii czasopism GOLD (powszechnie dostępnych) i GREEN (zezwalających autorom na redystrybucję ich artykułów np. w ramach własnych lub instytucjonalnych repozytoriów). Wskazywano na znaczenie dla rozwoju nauki pojawiania się możliwości powszechnego dostępu do piśmiennictwa, a także powszechnego dostępu do danych pochodzących bezpośrednio z badań naukowych (wyników niepublikowanych). Nowa technologia typu Web 2.0 i jej możliwości stanowią w tym kontekście wyzwanie dla bibliotekarzy, choć ciągle jeszcze rzeczywista przydatność dla serwisów informacyjnych tych narzędzi nie została zweryfikowana. Wskazywano również na wady tworzenia repozytoriów przez poszczególne instytucje (np. dublowanie danych, koszty związane z utrzymaniem i archiwizacją tych baz). Kolejne referaty wygłaszali zarówno przedstawiciele bibliotek (T.Cochrane, H.Carlson), jak i bezpośrednio świata nauki (R. Voss – CERN), a także przedstawiciele wydawców czasopism Open Access (M.J. Haska – BioMed), co dało możliwość wieloaspektowego przedstawienia tych problemów

Drugi dzień obrad został zatytułowany „New tools and services; Metrics”. W referatach przedstawiono

problemy związane z organizacją danych gromadzonych w toku badań naukowych (J.L. Mullins). Przedstawiono w niezwykle interesujący sposób zderzenie świata pracowników naukowych i bibliotekarzy, posługujących się innym słownictwem, metodami działania i sposobem organizacji danych niż powszechnie stosowane w nauce, co jest powodem licznych nieporozumień i stanowi trudność we współdziałaniu. W tej części konferencji znaczny udział miały firmy komercyjne, prezentujące nowe produkty (np. Ilustrata – CSA, narzędzia stosowane w PubMed do przeszukiwania baz badające zależności pomiędzy różnymi publikacjami. Omawiano również różne metody i techniki oceny tekstów naukowych i wskaźniki oceny jakościowej instytucji naukowych (J. Adams). Odrębny wykład poświęcony był zmianom w geografii rozwoju nauki oraz warunkom i przyczynom dla których współpraca rozwija się w nowych kierunkach geograficznych (np. stwierdzono proporcjonalnie największy wzrost współpracy w zakresie nauki pomiędzy Chinami i Niemcami).

Środa jest podczas konferencji IATUL tradycyjnie dniem wycieczki - tym razem odwiedziliśmy Uppsalę i miejsca związane z życiem i pracą C. Linnaeusa (twórcy systematyki roślin). Kilkugodzinny powrót do Sztokholmu statkiem pozwolił na obserwację pięknej przyrody otaczającej jezioro Mälarek.

Ostatni dzień konferencji zatytułowany był: „Economics; Bridging the Gap”. Poświęcono go problemom kosztów czasopism elektronicznych i drukowanych (A. Keller), efektem działania serwisów typu DOAJ, a także międzynarodowym projektem udostępniania piśmiennictwa krajom rozwijającym się (HINARI)

Na konferencji BG PW reprezentowała dyrektor Jolanta Stępniaak

(J.S.)

EISZ

22 czerwca 2007 r. w Budapeszcie odbyło się seminarium nt modeli finansowania dostępu do zasobów elektronicznych organizowane przez Węgierskie Ministerstwo Edukacji i Kultury oraz Electronic Information Services (EISZ) – narodowe konsorcjum usług i zasobów elektronicznych. Przedstawiano systemy finansowania dostępu do licencjonowanych baz danych stosowane na Węgrzech i w Wielkiej Brytanii (zasady funkcjonowania JISC - Joint Information Systems Committee) oraz w Polsce.

Na seminarium BG PW reprezentowała Jolanta Stępniaak wygłaszając referat *Polish way to improve access to electronic sources*. Niestety ze względu na znaczne spóźnienie samolotu mój udział w seminarium ograniczył się praktycznie do przedstawienia modelu finansowania w Polsce.

(J.S.)

ODWIEDZILI NAS

- przedstawiciel Elsevier w celu omówienia kierunków rozwoju bazy Scopus
- młodzież z Bursy im. p.plk. Grażyny Lipińskiej zapoznała się fragmentami życiorysu patronki Bursy oraz zwiedziła Bibliotekę, w tym Czytelnię Ogólną, w której znajduje się tablica pamiątkowa poświęcona Grażynie Lipińskiej. W spotkaniu uczestniczyła emerytowana dyr. BG Elżbieta Dudzińska oraz Rodzina p. Lipińskiej
- nowy Kanclerz PW wraz z Panią Kanclerz z Fachhochschule w Kolonii zwiedzili Bibliotekę Główną i zapoznali się z zasadami finansowania zakupu zasobów elektronicznych.